

Ishaja vank dva razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredništvo in upravljalni prostor: 2657 S. Lawndale av.
Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 4635.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XIII. Člani lista je \$5.00. Entered as second-class matter January 22, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., petek, 19. novembra (Nov. 19th) 1920. Subscription \$5.00 Yearly. ŠTEV.—NUMBER 272.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

BREZPOSELNIŠTVO V TEKSTILNI INDUSTRIJI JE VELIKA.

OKOLI DVE TRETJINI DELAVCEV V TEJ INDUSTRIJI POČIVA.

V New Yorku in okolici je 45,000 tekstilnih delavcev doma.

Chicago, Ill. — Najbolj trde pada kapitalistična pest po tekstilnih delavcih, ker je kriza zadela to industrijo. Tekstilni delavci so uvrščeni že tako med najslabše plačane organizirane delavce. Zdaj jih je pa zadela še brezposelnost in trgajo jim tudi mezdo, dasiravno draginja še ni odpravljena in nekatere življenske potrebe prodajajo še po višji ceni kot v vojnem času.

V Združenih državah je več ko en milijon tekstilnih delavcev. Od teh sta okoli dve tretjini ali 650,000 delavcev brez dela. Od zadnje tretjine pa veliko delavcev dela z omejenim delovnim časom.

A. J. Muste, tajnik organizacije tekstilnih delavcev, podaja o brezposelnosti v New Yorku, Patersonu in okolici sledečo sliko:

Brezposelnih števil	Normalno
Paterson	27,000 30,000
Passaic	4,000 16,000
Hudson County	1,200 4,000
Druge newjerseyske mesta:	2,400 8,000
Greater New York	9,000 18,000

Pet in štirideset tisoč od pet in sedemdeset tisoč delavcev je brez dela. In če pogledamo v tekstilno industrijo zunaj New Yorka, se kmalu prepričamo, da nered odpušča delavce, omejuje delovni čas in trga delavsko mezdo. Organizacija tekstilnih delavcev je šibka in zagledelji delavci tudi najbolj občutijo podjetniško pest.

Zdaj prihajajo poročila, da so v mnogih tovarnah v novoangleških državah, v katerih so znižali mezdo, zopet pričeli delati s polnim časom. Tak je položaj v tekstilni industriji.

Volneni trust, poznan pod imenom American Woolen kompanije, še ni znižal mezde. Ampak trust je poletni zaprl tovarne za tri mesece in v tovarnah, ki obratujejo zdaj, pa delajo z omejenim delovnim časom.

VELIKE TRUPE DELAVCEV POHAJAJO V POSREDOVALNICE ZA DELO.

New York, N. Y. — Kdor pride na Bowery, lahko zopet opazi trupe brezposelnih delavcev, ki hodijo za delom od posredovalnice do posredovalnice za delo. Ko je neki časnikiški poročevalec intervjuval lastnika take posredovalnice, kaj to pomeni, mu je odgovoril: "Vse je šlo gladko do enega tedna pred volitvami. Nekoga dne je pa vse umrlo. Ne vem, kaj to pomeni. Vreme je zelo ugodno za delo na prostem."

V neki drugi posredovalnici je pa lastnik dejal časnikiškemu poročevalcu, da ne vprašujejo za delo le navadni delavci ali pa postavači, ampak za navadna dela zdaj vprašujejo tudi izučeni delavci.

Mezde so tudi znižane. Za delo, ki so ga prej železniške družbe plačevale pri deseterurnem delavniku \$5.53, ponujajo zdaj le pet in štirideset centov na uro, dnevo delo je pa omejeno na osem ur.

Tak je zdaj položaj za delavce, ki je zima tukaj in so pričeli pihati mrzli severni vetrovi. Dela, kuriva in jela ni za delavca, ki je tako nesrečen, da je brez dela.

ZEMELJSKA DRUČA JE ZADELA VLAK.

Spokane, Wash. — Zemeljska družba je zadela poštni brzovlak na severozapadni železnici pri Kati, Idaho. S tira je skočila le lokomotiva, vozovi so pa ostali na njem.

VLADA V BELGRADU VZAME VRANGLIOVE BEGUNE V ZAVETJE.

Carigrad, 18. nov. — Jugoslovanska vlada se je ponudila, da sprejme v oskrbo več sto Vranglovih vojakov. Begunci se se nahajajo na parnikih v Bosporu, ker ni prostora za nje v Carigradu; edino ranjenee so izkrcali na suho. Vsega skupaj se je rešilo 20,000 Vranglovih vojakov s Krima, ki pa zdaj nimajo kam iti.

STAVKA V MEHIKI KONČANA Z ZMAGO.

Vlada je prevzela pristanišča in prisilila parniške družbe k pogajanju.

MEHIŠKI KMETJE SE TUDI ORGANIZIRAJO.

Mexico City, Mehika, 18. nov. — Stavka pristaniških delavcev v Vera Cruzu je končana. Začasna vlada je zasedla pomoče v pristanišču in jih bo kontrolirala toliko časa, dokler se parobrodne družbe ne pobotajo z delavskimi organizacijami. Družbe so se že podale in pristale na pogajanja. Delavci so se vrnili na delo pod vladnim nadzorstvom.

Simpatične stavke, ki so se razširile po vseh pristaniških mestih v Mehikem zalivu, bodo zdaj odpuščane. Stavka je bila brez malega že splošna. Vse delavske organizacije v Jukatantu in Tampicu so pustile delo. Položaj v Tampicu je bil zadnji teden ozmečen kot "skrajno kritičen". Delavski pohod z rdečimi zastavami in s prepevanjem revolucionarnih pesmi so bili na dnevnem redu.

V državi Pueblu so se organizirali delavci na kmetijah in nasadih in izjavili, da se takoj pridružejo generalni stavki, ako ne dobe povišanja mezde.

Stavko so spremljale običajne "novice" o bombnih zarotah in pripravah za strmoglavljenje vlade. Govorilo se je, da je vse pripravljeno za velike komunistične demonstracije dne 30. novembra, na zadnji dan provizorične vlade. Ker se v splošnem smatra, da je novi predsednik Alvaro Obregon prijatelj delavstva, se najbrž ne uresničijo te govornice.

VLADA JE ZAGROZILA BRZOJAVNI DRUŽBI.

Družba izkazuje svoj patriotizem na ta način, da odpošilja britske brzojavke ceneje.

Washington, D. C. — V izjavi državnega departamenta je opaziti prikrito grožnjo, da bo preključeno dovoljenje za kabelsko zvezo v Združenih državah, če Western Union Telegraph kompanija ne bo priznala za ameriške brzojavne tiste privilegije, kot jih imajo Velika Britanija in druge države.

Iz izjave državnega departamenta je spoznati, da je Western Union Telegraph kompanija ameriška družba, ki računai za brzojavke ameriškega državnega departamenta skoraj dvakrat toliko kot za britske.

Tak je torej patriotizem teh gospodov, ki so svojočasno kričali na ves glas, ko je grozila stavka brzojavnih uslužbencev, da so patriotije od nog do glave, ki nimajo para v Ameriki.

AMPUTACIJA JE REŠILA NEPREVIDNEMU LOVCU ŽIVLJENJE.

New York, N. Y. — 21-letnemu Henry Spagnolu so morali odrezati nogo, ki je bil obstreljen na lovu pri jezeru Fohu. Spagnolo je stopal pred svojim tovarišem Theodorem Stevens, ko se je njegov tovariš spodtaknil in se mu je sprožila puška. Strel je Spagnola zadela v nogo.

NARAVNO OLJE POSTAJA SPORNO JABOLKO.

BRITSKA POLITIKA JE RAZDRAŽILA AMERIŠKE OLNJE INTERESE.

Angleška kompanija je položila svoje roke na olje v Perniji.

Washington, D. C. — Naravno olje postaja zopet sporno jabolko, ker so britski, francoski in italijanski oljni interesi skoraj izključili ameriške oljne interese iz Male Azije, Azije in drugih krajev. O tej stvari se je vršila prava diskuzija na "Ameriskem petrolejskem zavodu."

Diskuzija se je sukala posebno živo okoli dejstva, da državni tajnik Colby ni mogel dozdaj dobiti od britske vlade zanesljive obljube, da ne nameravajo izključiti ameriških oljnih interesov z mezopotamskega oljnega polja.

W. C. Teagle, predsednik Standard Oil družbe v New Jerseyju, je predlagal, da se izključijo oljni interesi vseh narodov od eksploatacije oljnega polja in oljne produkcije v Združenih državah, ki nasprotujejo ameriškim oljnim interesom eksploatirati tujezemski oljni polja.

Zakaj ta spor? Ameriški oljni interesi zdaj kontrolirajo sedemdeset odstotkov oljne produkcije. All olje v Ameriki zadostuje samo za dvajset let, pripovedujejo zastopniki privatnih oljnih interesov. Na tujezemskih oljnih poljih, na katerih so zdaj britski in francoski oljni interesi položili svoje roke, pa imajo olje za dve sto let.

Teagle je povdarjal na tem sestanku ameriških oljnih interesov, da angleška kompanija popolnoma kontrolira Perzijo, Japonska omejuje eksploatacijo oljnega polja, Francija se pa pripravlja za popolno nacionalizacijo vsega rudninskega bogastva.

Teagle se je tudi dotaknil konference v San Remu. Tam je bil napravljen nekakšen sporazum, po katerem se razdelita Mezopotamija in Bliznji vzhod med Britanijo in Francijo, kasneje je pa bil napravljen sporazum med Britanijo, Francijo in Italijo zaradi interesnih pokrajin v Turčiji.

Spor radi oljnih interesov je tukaj. O tem ni dvoma. Kako se reši, je pa odvisno od spravljivosti oljnih interesov. Zanimivo je zdaj to, da prihaja na dan, o čem so gospodje evropski diplomatje razpravljali na svojih konferencah v raznih mestih, ko so svetu pripovedovali, da zdaj rešujejo jugoslovansko vprašanje, na drugi konferenci pa kitajsko ali pa turško vprašanje. Odkritja govore, da so se na takih konferencah vršila barantanja za naravna bogastva v deželah, ki niso pod njihovo suvereniteto. In take barantije so imenovani nadaljevanje mirovne konference in diskuzije za odstranitev spornih točk. Ali ni skrajni čas, da se tajna diplomacija odpravi?

PARNIK JE NASEDEL; MOSTVO SE JE REŠILO.

Sault Ste. Marie, Mich. — Parnik "Francis Widlar" se ni pogreznil, ampak je nasedel na kletki, poznane pod imenom Pancake Shoals. Vlačilne ladje so prepepljale kapitana in moštvo v pristan.

Houghton, Mich. — Parnik "Charles M. Bradley" se je zakasnil za dva dneva in v mornarskih krogih slutijo, da ga je doletela nesreča na jezeru Superiorju.

ČIČEK JE REŠIL NEPREVIDNEMU LOVCU ŽIVLJENJE.

Chicago in okolice: V soboto oblačno in nestalno. Lahki južni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 42, najnižja 31. Sonce izide ob 6:44, zaide ob 4:27.

VREME.

KAPITALISTIČNO ČASOPISJE BO ZAMOLČALO SOCIALISTIČNE GLASOVE.

New York, N. Y. — Frank P. Walsh, bivši predsednik vladne komisije za industrialne zadeve, je rekel v svojem govoru o rezultatu volitev, da javnost ne bo nikdar znala koliko glasov je dobil socialistični kandidat Debs, kajti kapitalistično časopisje jih zamolči kot po navadi. Walsh je dejal, da je Debs eden največjih Američanov, čigar telo je pokrito s ranami in brazgotinami, ki jih je dobil v boju za koristi delavke mase.

KONFLIKT MED LIGAŠI NA ZBORU V ŽENEVI.

Francija in Anglija se tepeta za prvenstvo, toda včeraj sta bili obe poraženi.

SOCIALIST BRANTING, PREDSEDNIK ODSEKA ZA RAZOROŽENJE.

Ženeva, Švica, 18. nov. — Politični manevri na zboru lige narodov za prvenstvo, kdo bo namred komandiral ligo, groze podreti vso stavbo lige. Največji konflikt se vodi med Anglijo in Francijo, ki se tepeta za njune interese z vsemi triki, ki so jima na razpolago. V tem konfliktu sodeluje tudi Italija, ki pomaga zdaj Angliji in zdaj Franciji kakor že kažejo njeni interesi.

Včeraj so se vršili ljuti diplomatski boji v zbornici za kontrolo nekaterih komisij. Najvažnejši komisiji se smatrate oni, ki bosta odločevali o vstopu novih dežav v ligo in pa o vprašanju razoroženja in blokade. Anglija in Francija sta hoteli na vsak način dobiti predsedništvo v teh dveh komisijah, toda zgodilo se je kot se zgodi navadno, kadar se dva psa koljeta za kost, jo odnese tretji. Predsednikom komisije št. 5, ki se bo bavila s prošnjami za vstop v ligo, je bil izvoljen Antonio N. Humeus, delegat iz Čile, južna Amerika, dočim je Halmar Branting, znani socialistni demokrat iz Švedske, izvoljen predsednikom komisije št. 6, ki bo odločevala o razoroženju in blokadi.

Francija je napela vse sile, da spravi Vivianija v predsedništvo komisije št. 5, Anglija je pa upala, da dobi kontrolo komisije št. 6 zaradi svoje velike mornarice. Obe sta bili poraženi in velika nezadovoljnost njunih delegacij je bila očitna. Francoski delegat Bourgeois je dobil predsedništvo komisije št. 3, ki se peča z mednarodnim sodiščem.

To pokaže, da so nevtalne in male entente države nastopile v čvrsti opoziciji proti Angliji, Franciji in Italiji. Robert Cecil, zastopnik angleške južne Afrike, je včeraj obširno poročal o dosežanju delovanju lige in končno je priporočal, da liga ostane na Wilsonovih principih kot je bila osnovana. Nekaj se čuje, da pride sam Lloyd George v Ženevo, če pridejo v nevarnost interes Velike Britanije.

Veliko bombo je vrzel delegat Pueyrredon iz Argentine, ki je izjavil, da je trehs ligo reorganizirati kar najhitreje, da lahko pridejo Združene države sraven; v ta namen bo on predlagal, da se izvrševalni svet voli na zboru, pa da se imenuje od petorice glavnih zaveznikov držav. Razume se, da bodo velesile pohlele ta demokratični načrt, ker ne marajo dati kontrole iz njihovih rok. Pueyrredon je dejal, da mora biti liga demokratična in da brez Združenih držav in Nemčije sploh ne more eksistirati. Vsa delegacija južnoameriških držav je pripravljena glasovati za sprejem Nemčije v ligo takoj na tem zboru.

Zbor je včeraj prejel pozdravno brzojavko predsednika Wilsona, ki izraža upanje, da bo delo prvega zбора "velikanske vrednosti za ves civiliziran svet."

NAGRADA ZA DELAVCE ŽE PRIHAJA.

TISOČI DELAVCEV BREZ DELA.

Senator Sterling zahteva, da pride njegova raspisana protipuntarska predloga zopet na dnevi red.

Boston, Mass. — Produkcija tekstilnih izdelkov v novoangleških državah je tako omejena, da izdeluje komaj še polovico izdelkov od normale. V teh državah je zaposlenih okoli tri tisoč delavcev v tekstilni industriji, dela je zdaj za polovico manj delavcev kot pred enim letom.

V nekaterih tovarnah so popolnoma ustavili delo, v drugih je pa obrat omejen do osemdeset odstotkov. V večini tovarn, v katerih še niso popolnoma ustavili dela, delajo le po dva do tri dni v tednu.

V malih tovarnah so delavce direktno postavili pred alternatibo: Ali dovolite, da se vam zniža mezda, če ne, zapremo tovarno. Delavci so se ustrašili podjetniške grožnje, kajti v tekstilni industriji je nastopila stagnacija in pristali so na znižanje mezde. Delavci zdaj prejemaajo nižjo mezdo, da delajo po par dni v tednu, draginja je pa ostala. Prišli so z dežja pod kap.

Troy, N. Y. — A. Harris Ide, podpredsednik tvrdke George P. Ide & Co., ki ima tovarno za izdelovanje srajc v petnajet mestih, izjavlja, da podelajo naročila, katerih je zelo malo, na to pa zapro tovarno.

Kompanija pravi, da je varok za to iskati v nestalnih cenah za surovine in pomankljajih naročil. Los Angeles, Cal. — Goodyer Tire and Rubber kompanija namanja, da je v pet zapadnih mestih zaprla svoje filijalke.

Washington, D. C. — Najlepšo nagrado delavcem pa pripravila senator Sterling iz Južne Dakote. On zahteva, da pride takoj na dnevi red protipuntarska predloga, ki jo je že senat sprejel, sbornica je pa ni hotela sprejeti.

Predloga je tako izdelana, da bo hudo zadela delavce, posebno taktarji, kadar bodo zastavkali. Že v zadnjem agnatu so imeli republikanci večino in zdaj bodo delavci prešli za kar so glasovali, če bo predloga sprejeta. Take hatine jih bodo že privedle k pameti, pravijo voditelji politično organiziranega delavstva, kajti kdor noče slišati, mora občutiti.

DESET RUDARJEV SO REŠILI IZ GORNEGA RUDNIKA.

Pet rudarjev se je zadušilo, enega pogrelo.

Earlington, Ky. — Rešili so po trudopolnem delu rešili deset rudarjev. Iz rudnika so prinesli tudi pet mrtvih rudarjev, enega rudarja niso našli in ga še pogrešajo.

Zunaj pred rudnikom so se odigrali strašni prizori, ko so prinesli mrtve rudarje iz njega. Žene in otroci so plakali, da je okoli stoječim njih jok segal do srca. Rešili so tvegali pri rešilnem delu svoje življenje, čeprav so bili opremljeni z rešilnimi aparati. Izkopati so morali rov od strani v glavni hodnik, da so šli vanj, kajti gorelo je v uhođenem jami. Ko je bil rov do glavnega hodnika izkopen, so se zavalili iz njega gosti oblaki dima, ki so ljudem jemali sapo. Prodiranje v rudnik brez rešilnih aparatov je bila nemogoča stvar, rešilno delo pa samonasebno izredno nevarno.

PROHIBICIONISTIČNI AGENT OBOŽEN UBOJA.

Edwardsville, Ind. — Prohibicijonistični agent Glenn Young, ki je v družbi nekoga policaja iz Granite Cityja vdrl v hišo Hrvata Luka Vukovića, je obožen umora, ker je ustrelil Vukovića. Umor je bil izvršen v noči 5. novembra.

ANGLIJA PRED VELIKO KRIZO V INDIJI; NJENO GOŠPODSTVO SE MAJE.

London, 18. nov. — E. S. Montagu, minister za Indijo, je priznal včeraj v nižji zbornici angleškega parlamenta, da Velika Britanija stoji pred veliko krizo v Indiji. Položaj v Indiji je tak — je rekel Montagu — da vsak čas lahko izbruhne revolucija proti britski nadvladi. Montagu je svetoval, da se indijski vladi puste svobodne roke glede ukrepov napram sedanji situaciji.

SOVJETI POMETAJO S CARISTI V UKRAJINI.

Velika zmaga rdečih čet na napadu; bele čete beže na Poljsko in v Galicijo.

ANGLIJA GOVORI O TRGOVŠKI POGODBI.

London, 18. nov. — Poročilo iz Carigrada se glasi, da se je v Sebastopolu organiziral sovjet in prevzel vlado, ko so še bile v pristanišču zavezniške bojne ladje. Sovjet je takoj organiziral rdečo gardo iz delavcev, ki so naredili mir v mestu, preprečili ropanje in prevzeli ranjenee in bolnike v oskrbo. Delegacija delavcev je šla sovjetikim četam naproti in sprejem rdeče kavalarije je bil zelo entuziastičen.

Varšava, 18. nov. — Bele čete Petture in Pavlenka v Ukrajini so izpraznili Žitomir in druga mesta, ki so jih zapadle po premirju s Poljsko, ko so ruski sovjeti vzeli večji del njihove armade v južno Rusijo. Protirevolucionarji beže na vse strani pred novo sovjetsko ofenzivo. Rdeče čete so okupirale Proskurov in Kamenee-Podolsk in prodirajo v Volinjo na vsej črti. Tri Pavlenkove divizije so zajete. Balakovič in Savinkov, ki vodita kampanjo proti boljševikom v okolici Minska, sta tudi v stikah, ker je jima zmanjkalo streliva.

London, 18. nov. — Po poročilih iz Varšave in Moskve so sovjetske armade takoj po uničenju Vrangla izvojevale novo, veliko zmago. Generala Petture in Pavlenko, ukrajinska protisovjetska voditelja, sta poražena in njune čete so pribežale na poljsko mejo.

V Varšavi je navladal velik strah vsled nagle preobrata na ruskih frontah. Poljski imperialisti so upali, da bodo Rusi zadržali vse zimo na južni fronti in vsled tega so računali na nove koncesije, ko se bo sklepal kohent mir v Rigi, a to upanje je kar šes noč splavalo po vodi. Boljševiki so pometili z Vranglovimi hordami v nekaj tednih in se vrnili močni, kot so bili, nazaj na poljsko fronto, da pometejo še z onimi caristi, ki so jih Poljski podpirali v Ukrajini, Litvi in Bel Rusiji. Ruski delegatje v Rigi, kjer se že od pondeljka vrši mirovna konferenca, so zagrosili Poljakom, da sovjetska Rusija prične z drastično akcijo, ako se ne bodo Poljski držali premirne pogodbe. Poljski vidijo, da grožnja ni šala. Medtem ko so doslej meškali caristom na drugi strani demarkacijske črte in jih skrivali zalagali s strelivom in orožjem, so zdaj hitro uveljavili točke pogodbe in razorožili Pavlenkove čete, ki so prekoračile reko Zbrud in pobegnile v vzhodno Galicijo.

Carigrad, 18. nov. — Več kot 20,000 Vranglovih vojakov—med katerimi je 6000 ranjenec — in okrog 20,000 civilnih beguncev — in do danes pribelalo iz Sebastopola v Carigrad. Begunci so prišli brez živil in vsakega imetja in imajo le obleko na sebi. Carigrad, ki je itak že prenapolnjen, nima prostora za begunce, ki se začasno nahajajo na parnikih. Ruska krizarka "Reo" je brzojavila, da je zadela nesreča na Črnem morju.

(Dalje na 3. strani.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (raven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v oglasjanju n. pr. (Novembra 1-20) poleg valnega imena in naslova pomeni, da vam je s tem davcom potekla naročnina. Pomolite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

TEORIJA, KI JE STRAŠNA.

Nekaj časa po usodopolni eksploziji v Wall Streetu je velebitniško časopisje dan za dnem kričalo, da so jo povzročili "redčkarji". Spravljalo je v javnost pravljice, ki so se rodile v možganih detektivov, polnih najbujnejše fantazije. Vršile so se preiskave, aretirali so tudi nekaj popolnoma nedolžnih ljudi, nikakor pa niso dohnali še do danes, čigav je bil konj, ki je privlekel voz s strašnim razstrelivom v Wall Street. Kakor so prihajale razne teorije o napadu v javnost, ravno tako so zopet druga za drugo izginjale v pozabljenost.

Zdaj so pa prišli z novo teorijo na dan. "New York Evening World" pravi, da eksplozija v Wall Streetu ni posledica anarhistične ali pa rdečkarske zarote, ampak razstrelbo so povzročili organizirani delavci, ki podirajo hiše.

"Evening World" je svoječasno tudi zagovarjal teorijo, da so anarhisti ali pa rdečkari povzročili razstrelbo. Vesti o razstrelbi je seveda prinašal s kričavimi napisi, da so jih pasanti, ko so šli mimo stojnic, lahko čitali. Taki kričavi napisi so vabljeni in vlečejo pasanta, da kupi časnik, katerega bi ne kupil, če bi ne čital kričavega napisa, ko gre mimo stojnice. Ali snov o strašni razstrelbi v Wall Streetu je bila končno izčrpana. In ker ni bilo več snovi, so izginili tudi kričavi napisi, obenem so se pa logično skrčili tudi odjemalci lista po številu. Bilo je treba nove poteze, da se odjemalci lista zopet pomnože. Napisi o anarhistih in rdečkarjih niso več vlekli. To je bilo staro in obrabljeno! Torej je bilo treba vzeti druge žrtve na piko! Najbližje so torej strokovno organizirani delavci in velebitniški šmokavzar ni premišljeval niti eno minuto, ampak je skrupal povest, v kateri namiguje, da so organizirani delavci, ki razdirajo in podirajo hiše, povzročili razstrelbo iz maščevanja.

Šmokavzarjem ni posrečilo oblatiti politično organiziranih delavcev, in padli so po strokovno organiziranih delavcih!

Ko je nova šmokavzarska vest zagledala beli dan, so se na policiji smejali. Policijski nadzornik Coughlin je ob tej priliki povedal nekaj, kar dokazuje, da je policija prav blizu rešitve te uganke. Coughlin je rekel, da je policija dognala, kateri kovač je na predvečer eksplozije podkopal konja na zadnjih nogah. Dognala je tudi voznička, a policija ga še ni mogla do danes prijeti. To je policija dognala že štirinajstega oktobra t. l.

Člani organizacije, ki podirajo hiše, so silno razburjeni zaradi šmokavzarskega podtikanja, ker nima drugega namena, kot strokovno organizirane delavce postaviti v slabo luč. Neki delavec je rekel napram časnikarskemu poročevalcu nekega drugega lista, da je "Evening World" nalašč ponaredil razne fakte v svoji povesti, da tako oblati organizirane delavce.

Ernest Bohm, tajnik "Centralne federativne unije", je pa povest v "Evening Worldu" označil kot senzačno. Povdaril je, da so greh za vsako eksplozijo še vedno skušali odložiti na rame anarhistov in članov I. W. W., ali sedanje podtikanje je pa nekaj novega, ker hočejo z njim oblatiti tudi delavsko strokovno organizacijo.

Tako sodijo člani organizacije, ki je obtožena dejanja, in tako sodijo voditelji strokovno organiziranega delavstva. Tako sodi tudi policija.

Kakšno perspektivo nam odpira taka sodba, ako je pravilna?

Da je velebitniško časopisje tako korumpirano skozinsko, da človeka bolj pretrese ta korupcija kot pa razstrelba sama, kajti če bo ljudstvo ostalo pod vplivom takega časopisja, tedaj se ne bo civilizacija razvijala nazgor, ampak nizdol.

Sladčice store tudi svojo dolžnost v volilni kampanji. — Neka bostonska kandidatka ima med stroški za volilno kampanjo vpisanih pet in dvajset dolarjev, ki jih je izdala za sladčice.

Kandidatke, ki so jih postavili profesionalni političarji, so lovili volilce s smodkami, kandidatke pa s sladčicami. Sladčice niso tako nedolžna "stvarca", odkar imajo ženske volilno pravico, kot je bila dozdaj splošna sodba.

METEORITI.

Dr. Vesniš in Giolitti sta svečano podpisala pogodbo v Santi Margheriti in potem je šel po svetu glas: Rešeno je! — Kakor da je rešeno za večno!

Vse je prodano! Trst, Reka, Gorica, Volovsko, Idrija in Postojna! Čakaj na — kdo je že prodal te kraje? Kdo je bil v Santi Margheriti? Vesniš, Trumbič itd. Kdo pa so ti možje? Socialisti, kdo pa drugi? Korošec je tudi socialist — ne veste tega? To so tisti! O Santa Margherita!

Trumbič: Malo, koncesijo nam pa boste le dali, saj ne morete reči, da ni izvrstna kupčija.

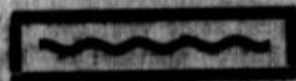
Sforza: Pa še veliko koncesijo! Kaj bi pa radi? No, dobro. Longitude naj ostane Logatec. Lahko ste nam hvaležni.

Trumbič: Hvaležni smo, jako hvaležni! Dajte mi roko, gospod grof, prijateljsko roko, da vam jo stisnem!

Uradno poročilo iz Beograda: Velika zmaga kakor na Koroskem! Dalmacija je naša, Dalmacija! — Malo je oskrbljena, ampak Dalmacija je! Bog i bogme! Srbija ni izgubila nič. Izgubili so Kranjci: nešto, a šta su Kranjci?

Na štiri kose je razdeljen slovenski narod! To je njegova svoboda od imperialistov! Kakšna sreča, da živimo v povojni dobi! Jadransko vprašanje je rešeno za imperialiste, toda za ljudstva bo rešeno takrat, kadar ljudstvo obračuna z imperialisti.

Imperialisti naj le delajo meje, strateške, gospodarske in hudičeve meje. Ne bo vzelo dolgo, ko bodo meje izbrisane — in imperialisti bodo služili za mero njihovih mej.

Tukaj počiva Wilsonova črna. Rojena v Parizu 17. maja 1919, umrla v Santi Margheriti 9. novembra 1920.

Lahka ji bodi tuja zemlja!

Rapallo: Italija je dala Jugoslovanom silno koncesijo. Pustila jim je Ljubljano iz gospodarskih ozirov. (V Ljubljani ni živovrebrnih radnikov.)

Vsa Slovenija bo 28. novembra volila monarhiste, ki jih odobri ta. Tavčar in dr. Korošec, iz velike hvalečnosti do slavne narodne dinastije, ki je "nje-dinija" vse Jugoslovane pod dvoglavim belim orlom. Kaj bodo socialisti, kaj komunisti? Ti bi prodali Trst in Reko in razdelili slovenski narod na štiri kose!

Kdor ima oči, s katerimi vidi, in možgane, s katerimi misli, pojde mirno preko razburjenih vesti o "rešitvi" jadranskega vprašanja.

To vprašanje bo rešeno enkrat v bližnji bodočnosti. Do tega časa — potrpljenje in čuječnost!

Grof Sforza (se nagne k Tonetu Trumbiču): Ves, Tone, naš pakt je treba tako prikazati, da bodo vaši ljudje tam v Primorju mislili, da sva jim midva naredila največjo dobroto na svetu. Capisco!

Trumbič: Si, si, signore! Eviya Vittorio Emanuele!

Grof Sforza: Bravo! Živio Petar!

Srbski diplomatje, ki so "mpdro in tolerantno" rešili jadransko vprašanje, imajo eno dobro zavest: Dobro so se najedli in napili "likofa" v Santi Margheriti, ko je bila sklenjena kravja kupčija. Što vruga če sve drugo!

Mister Harding je ujel veliko ribo.

Te ni nič. Velika riba je že davno ujela Hardinga.

Tako je končal ljubček Vrangelj!

Boj ni končan! — Boj se žele začnja.

K. T. B.

DOPISI.

Washoe, Mont. — Zelo rad prebiram razne slovenske liste, toda med vsemi pa najraje Prosveta, ker v tem listu najdem največje za delavca koristnega čtiva. Poleg koristnega vedno najdem tudi dovolj zabavnega in leposlovnega, več kot v marsikaterem drugem. Valed tega priporočam vsem rojakom, da naj se naročijo na ta edini pravi delavski dnevnik v Ameriki.

Gotovo je že marsikomu znano, da v državi Montana traja že 14 mesecev v letu, ravno tako kot v Sibiriji. Prvi sneg smo dobili 27. oktobra in od tega dne vedno po malem sneži. Na visokost snega še ni veliko toliko več ga je pa na širokosti.

Toda kljub temu se nisem ustrašil in šel nabirati prostovoljne prispevke v obrambni sklad nesrečnega rojaka John Kočevarja, ki se nahaja po nedolžnem v okrajni ječi v Telluride, Colo., obdolžen uboja. Da sem lažje vršil to delo, se mi je pridružil tudi moj prijatelj, s katerim sva obiskala rojake v Washoe, Mont., Bear Creek, Mont., in Scott Cullie, Mont. Rojaki so naju vsepovsod prijazno sprejeli in sicerhi se daroval, kolikor mu je bilo največ mogoče v danih razmerah. Vsota vseh nabranih prispevkov znaša \$44.50, za kar se najiskreneje zahvaljujem v imenu nesrečnega rojaka John Kočevarja vsem darovalcem. Prepričani bodite, da vas ta nasrečni rojak ne bo pozabil, ako se posreči njemu in njegovemu advokatu dokazati nedolžnost in da bo oproščeni. — Prej omenjeno vsoto sem poslal rojaku Peter Culligu, Pueblo, Colo. s pripombo, da naj se ta nabrani znesek porabi za legalno obrambo rojaka John Kočevarja, 3. novembra t. l. — Nabiralec: Frank Anbel in Joe Lipce, odbornika, Peter Kovach in Ciril Oblak.

Clinton, Ind. — Akoravno se nahajamo v "blaženih časih prosperitete in blagostanja", kljub temu smo potrebni primerne zabave in razvedrila. Človek ne more biti vedno otožen in čmeren, ampak zabava tudi zabav.

Tukajšnji dramatični klub "Lavor" je vse to vpošteval in sklenil vprizoriti 25. novembra t. l. v starih prostorih zele šaljevo burko, ki bo nudila rojakom, ki se bodo udeležili te prireditve smeha in zabave na kocke. Pričetek predstave ob poltreh popoldne. — Po končani predstavi prosti zabava in ples, pri katerem bo sodelovala izvrstna godba. — Vstopnina za moške 50c, za otroke od 5. do 15. leta 15c; ženske ki pridejo na zabavo po končani predstavi so vstopnine proste.

Ker bo ta predstava v reanici nekaj zabavnega in ker bo smeha toliko, da se bo lahko vsakdo do solz nasmejal, najljubšeje vabim vse rojake v tej naselbini kakor tudi v bližnji okolici, da se udeležijo te prireditve v največjem številu. Za vsestransko najboljšo postrežbo bo skrbel veselilni odbor.

Osebe, ki nastopijo v tej igri: Tomaž Lešnik, opekar in pramožen posestnik, Frank Maželj, Mara, njegova žena, Amalija Zupančič, Katica, služkinja, Christina Omahne, Peter Ozebek, čevljar in Katričin ljubimec, Andrej Cizej, Tone Lisica, klobučar, Frank Režnik.

Igra se vrši na domu pri Lešniku.

Vsa predstava bo trajala okrog ene ure in pol. — Še enkrat so najljubšeje povabljeni vsi rojaki, da se udeležijo te prireditve. — Dramatični odsek "Lavor".

Pozor rojaki v Girardu, O.

Girard, O. — Opozarjam vse rojake v tej naselbini in bližnji okolici, da se vrši 23. novembra t. l. veliki javni shod v prostorih tukajšnjega slovenskega doma, na katerem bo govoril sodrug Joško Oven, organizator jugoslovanske socialistične zveze. Pričetek shoda točno ob sedmi uri zvečer. Vstopnine ni nobene. — Pozivljem vse rojake v tej naselbini in bližnji okolici, da se udeležijo tega shoda polnoštevilno. Organizirajmo se politično, ker le v tem je naša rešitev. Sicerhi delavci bi moral biti politično organizirani, ker to nam veleva naša dolžnost. — Krank Kramer.

Misterijozon roparski vlom.

BANDITJE SO ODNESLI ZA \$400,000 DRAGULJEV IN KOZUHOVINE.

Za policijo je ta rop nova uganaka.

New York, N. Y. — V tukajšnjem mestu je bil izvršen rop, ki je velika uganaka za policijo. Tokljavji so vdrli v hišo ob 9:30 zvečer. Žrtve je žena Charlotte King Palmer, bivša soproga harvardskega atleta James C. Parisha. Roparji so odnesli za \$400,000 draguljev in kozuhovine. V stanovanju so bili od 9:30 zvečer do sedmih zjutraj.

Palmerjeva in njeni uslužbenici pripravujejo o ropu: Palmerjeva je zapustila svoje stanovanje zvečer, da obedi v družbi svojih prijateljev in prijateljic. Doma sta ostala sobarica in sluga.

Okoli devetih sta se pripravljala sobarica in sluga, da gresta k počitku, ko je nankrat zapel zvočne dvakrat pri vratih. Sluga, ki je Filipinec, je mislil, da je prišla gospodinja, pa je šel odpirat. Komaj je odprl vrata, mu je neki tujece vrgel težko sukunjo čez glavo, nekdo ga je udaril po glavi. Tretji tolovaj je pa hitro vstopil in pograbil sobarico. Odpeljali so ju v drugo nadstropje, kjer so ju privezali na stol.

Tolovaji najbrž niso bili zadovoljni s plenom, ki so ga nagrabili in so čakali na gospodinjino, ki se je pripeljala demov okoli dveh zjutraj v družbi prijateljev in prijateljic. Pri vratih se je poslovila od njih in šla naravnost v banditsko post. Banditje so ji vzele ovratnico, vredno tri sto tisoč dolarjev, in olajšali so jo za kocko iz sobolovine. Ker je Palmerjeva skušala iztrgati banditom bisernico, so jo banditje zvezali, zamašili ji usta in jo vrgli na posteljo.

Po tem činu so roparji preiskali vso hišo, pobrali vse vrednosti in ostali so v hiši do sedmih zjutraj, naskar so s plenom obloženi zapustili hišo.

Sluga se je kasneje osvobodil veki in oprostil tudi svojo gospodinjino.

MOONEY DOBI MOGOČE NOVO OBRABAVO.

San Francisco, Cal. — Čimdalje bolj jasno postaja, da sta bila Thomas Mooney in Warren Billings obsojena na podlagi izpovedi krivoprišežnikov, ki so bili najeti v gotovam interesu ali so se pa polakomnili velike nagrade, da spravijo nedolžne voditelje strokovno organiziranega delavstva na večala.

V javnost je zdaj prišlo, da je detektiv Draper Hand imel konferenco z mestnim županom Rolphom. Župan molči o intervjuju, ali znano je vseeno, da je detektiv rekel županu, da je pri volji pričati, da so bili takozvani dokazi, saj velik del teh dokazov, neresnični, na podlagi katerih sta bila Mooney in Billings obsojena zaradi bombnega napada na manifestante za vojno pripravljanje.

Tako zdaj počasi in sigurno prodira resnica v javnost, žrtvi krivoprišežnikov pa še vedno trpi v ječi.

MESČASKE PATRULJE ISČEJO BEBČA.

Chicago, Ill. — Na severozapadni strani mesta so sinoči oboroženi meščani patroljirali po mestnih ulicah in iskali beba, ki je od 22. septembra napadel tri ženske.

Zadnja žrtve je bila mrs. O. Smith. Beba je jo potokel v zavest in zavlekel v plevel, ki je zelo visok na obeh straneh ceste, kjer je bil izvršen napad.

ROPARJI SO ODNESLI BOGAT PLEN.

Kingston, Ohio. — Trije roparji so oplenili prvo narodno banko za tisoč dolarjev in streljali so na desno in levo, ko so zapustili s plenom bančne prostore. Okoli enajstih dopoldne so postavili trije neznanci pred banko. Dva sta nepričakovano vstopila v bančne prostore s samokresi v rokah in zakleali roke kvičko. Pohrala sta kmalu denar, a v tem trenutku je 15-letna bančna uslužbenka stopila na alarm, da je zazvonilo po vsem mestu.

Banditje so pobrali pien in hiteli z njim v avtomobil in so kmalu izginili prestrašenim ljudem izpred oči. Pri svojem odhodu so streljali na desno in levo. Organizirale so se meščanske patrulje, ki so brez uspeha preiskale bližnjo okolico.

BANKIRJI PRITISKAJO NA FARMARJE.

Ta pritisk je najbolji dokaz, v čigavem interesu garajo farmarji skozi vse leto.

Waterloo, Ia. — V farmerskem interesu je, da v jeseni ne pridejo takoj vsi njih produkti na trg. To so farmarji že zdavnaj spoznali in tudi žele, da se to zgodi. Ali njih želje so dozdaj ostale še vedno prazne sanje in najbrž ostanejo, dokler ne bodo sprejete take postavbe, ki jih osvobodijo iz krempeljev bankirjev.

Da je to resnica, se je pokazalo zopet zdaj na sestanku farmarjev in bankirjev. Farmarji žele, da oni razpolagajo s svojimi produkti in določijo, kdaj grejo na trg. Bankirji so pa odgovorili, da so storili za farmarje, kar je bilo v njih moči in da je prišel čas, da farmarji spolnijo svoje obljube. Z drugimi besedami to pomeni, da naj prodajo farmarji svoje produkte po takih cenah, kakršne dobe zanje, da poravnajo svoj dolg, ki so ga napravili skozi leto pri bankirjih.

Te besede bankirjev so precej razumljive. Prav jasno povedo, da ni briga bankirjev, če imajo farmarji po sedanjih cenah izgubo, ampak oni se brigajo samo za to, da farmarji plačajo dolge, vrnejo denar, ki jim je bil posojen na menjice, da so kupili seme, umetna gnojila in druge potrebitine.

Bankirji niso obdelovali polja. Oni niso orali, sejali, želi in mlátili, ampak spravili bodo vseeno dobiček od farmarjevega dela. Če pa kateri farmer ne bo mogel plačati svojega dolga, tedaj mu bodo seveda prodali, na kar je bil dolg vknjižen.

V čim se torej loči farmer od industrijskega delavca? Ogromna številna farmarjev sploh ne lastuje več svojega zemljišča, ampak ga ima v najemu. Tisti, ki so še na "svojem" zemljišču, so samo posestniki in lastniki zemljišča, ker imajo vknjižen dolg na svojem posestvu. Najemniki ne morejo vknjižiti dolga na zemljišču, ker ga nimajo, imajo pa vknjižen dolg na svojo živino in orodje. V resnici lastujejo ravno toliko delavce v industrijskem mestu, ki ima na svoji hiški vknjižen dolg. Ako se položaj pravilno prevdari, tedaj se pride do zaključka, da ogromna večina farmarjev in delavcev ne lastuje ničesar, kajti na sistem posestva, ki si domišljujemo, da je njih lastnina, je vknjižen dolg. In tisti, ki je dal vknjižiti dolg na farmersko ali pa delavsko posestvo, je v resnici pravi lastnik tega posestva, ki lahko spodi delavca ali farmerja v trenutku s posestva, ko ne moreta plačati ob resti ob pravem času ali pa vmiti posojila ob določenem roku.

Farmer in delavec se prav nič ne ločita! Oba garata za mogočne denarne interese, ne lastujeta pa navadno ničesar drugega kot svojo delavno moč, ki je dasta na prodaj listemu, ki jo najame ali pa njima posodi denar, da lahko izrabijo svojo delovno moč v interesu tistega, ki je njima posodil denar.

To spoznanje sedaj počasi prodira med farmarje, ker velika večina farmarjev živi še v zmeti, da so neodvisni gospodarji. Nekaj so pa krivi tisti delavci, da to spoznanje ne prodre širše med farmarje, ki farmarje odbijajo od skupne delavske in farmerske organizacije, češ, da so farmarji lastniki zemlje in produktivnih sredstev in zaradi tega ne spadajo v eno organizacijo s delavci. Farmer in delavec sta producenta, sadovi njunega dela se pa stekajo v Wall Streetu.

PRAVO PIVO V MILWAUŠKEM MUZEJU.

Milwaukee, Wis. — V tukajšnjem muzeju sta razstavljeni dve steklenici pravega piva, črnega in rdečega, ki se ohranila potomstvu. (Ljudje se smejejo temu in pravijo, da potomstvo bo pilo pravo pivo, ko bo sedanja generacija že davno v grobu.)

Inozemstvo.

Poljako-ruski mir je ugrožen. Berlin, 16. nov. — Iz Rige javljajo, da so odnosi med Poljsko in sovjetsko Rusijo zopet napeti in morda se ponovi vojna. Mirna konferenca v Rigi je zopet v teku, toda že prve seje so bile viharne. Adolf Joffe, načelnik ruske delegacije, je obtožil Poljake, da so kršili preliminarno pogodbo, ki je bila podpisana v zadnjem oktobru. Joffe je dejal, da so sovjetske čete izpraznile nevtralni pas na njihovi strani kot je določeno v pogodbi, toda poljske čete niso tega storile, pač pa so dovolile, da general Balakovič, protisovjetski voditelj, zasedel rusko stran nevtralnega pasu in od tam izdaj napada ukrajinske in beloruske kraje s svojimi topolami. Joffe je zagrozil Poljakom, da bo sovjetska Rusija primorana podzvati energične vojaške korake proti belim četam v nevtralni coni in to morda povzroči konflikt s poljskimi četami, ki še niso izpraznile njihove cone.

Venizelos je padel. London, 16. nov. — Iz Aten poročajo, da je Venizelosova vlada rezignirala vsled poraza pri volitvah zadnje nedelje. Po zadnjih vesteh je Venizelosova stranka dobila 118 mandatov, nasprotna kraljevaška pa 250. Izmed vseh Venizelosovih ministrov sta bila samo dva izvoljena; Venizelos je sam propadel kot kandidat v svojem okrožju. Venizelos je izjavil, da se bo pekoril odloku ljudstva in zapustil Grško. Njegov naslednik bo najbrž Zaimis, pristaš kralja Konstantina. V Atenah sta bili dve osebi ubiti v izgreduh, ki so nastali po volitvah. Atenska borba je zaprla vrata, ker se je bati finančnega poloma. Iz Pariza javljajo, da Francija ne bo pustila, da bi se izgnani kralj Konstantin vrnil na Grško.

Irci ujeti MacSwineyev sodnike. Dublin, Irsko, 16. nov. — Irci sinfajnovci so pričeli z represalijami proti osebam, ki so posredno povzročile smrt korškega župana MacSwineyja. Štirje angleški častniki, ki so bili člani vojnega sodišča, katero je obsodilo MacSwineyja na dve leti zopora, so bili večerj ujeti in odpeljani neznanu kam. Častniki so bili ujeti na vlak blizu Corcka. Vojaški policisti so večerj požgali pet hiš v Tipperaryju. Dva policista sta bila ubita.

Delavski svet v Angliji v boju za trgovino z Rusijo. London, 16. nov. — "Daily Herald", glasilo delavske stranke, naznanja, da je odbor akcije, ki ga je imenovala delavska trozveža, pričel boj z vlado za mir in otvoritev trgovine z Rusijo.

Kraljevaši so zmagali na Grškem. Pariz, 16. nov. — Zadnja poročila o izidu volitev na Grškem dokazujejo, da ni zmagal Venizelos, pač pa nasprotna kraljevaška stranka, ki bi rada dobila spodenega kralja Konstantina nazaj na prestol. Kraljevaši javljajo, da je Venizelos sam poražen. Končni rezultat še ni znan. Venizelos upa, da mu vojaški glasovi prinesejo zmago. Volitve so se vršile nemirno v mnogih krajih. V Atenah in Solunu so bili krvavi spopadi med vojaki in civilisti.

SOVJETI POMETAJO S CARISTI V UKRAJINI. (Nadaljevanje s 1. strani.)

ju. Na križarki je 5000 beguncev brez hrane. Washington, 18. nov. — Državni department je informiran, da so vsi Američani na Krimu dospeli v Carigrad. Podadmiral Bristol je brzojavil, da je sedem ameriških bojnih ladij — križarka "St. Louis" in šest rušilcev — pomagalo pri izpraznevanju Krima. London, 18. nov. — Angleška vlada se zdaj resno bavi z vprašanjem trgovine s sovjetsko Rusijo. Danes se vrši izredna seja kabineta o tem vprašanju in v uradnih krogih se govori, da bo še te dni podpisana pogodba s Krasnodom, trgovskim zastopnikom sovjetske vlade, kateri se še vedno nahaja v Londonu. Govori se tudi, da je samo še ena točka, ki ovira trgovski sporazum, in to so caristični dolgov

Rusije. Lloyd George bi rad pridobil Krasina, da sovjetska vlada prizna te dolgove, čeprav jih še ne plača tako hitro, samo da jih prizna v načelnu in potem bo vse dobro. Anglija se boji, da pride zopet do vojne med Rusijo in Poljsko. Kakor poročajo iz Rige, so sovjetski delegatje trdo prišli Poljake zaradi mnogih kršenj premirne pogodbe in mogoče bodo zahtevali bolj trde pogoje za mir. Boljševiki zahtevajo, da mora Poljska takoj odpoklicati vse svoje častnike in diplomate, ki so v službi Petlure in Balakoviča, drugače bo suspendirano mirovno pogajanje. Angleški vladni krogi so mnenja, da je Poljska zopet naredila napako, in če drugič zagazi v vojno, se bo morala sama vleči iz nje. Francija se bo tudi naveličala večnih denarnih žrtev, in tako kažejo vsa znamenja, da imajo ruski sovjeti zopet ugodno stališče za mir z zvezniki.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Držite ta liniment pri roki. Kadar trpite na reumatično, lumbago, osteo, neuralgijo, bolečih mišicah, prstnih členih, krčih in drugih suznih bolečinah, rabite samo Severa's Gothardol. (Preje Severovo Gothardolovo olje) na mestu, kjer je bolečina, in ste lahko prepričani, da vam bo kmalu odleto. Ta zanesljivi domači liniment je bil razbil skoraj štiri deset let s največjim uspehom za odvrnitev lokalnih bolečin in odpravljanje oteklin. Napredaj v vaš lekarnah. V dveh menah. 30c in 60c. W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

ISKANJE. Rad bi zvedel za naslov FRANK JUG-A, podomače Dobesčekov, doma iz Križee Vas, Studence pri Poličanah, Stajersko. Pred vojno se je nahajal v Belgium, Wis., med vojno pa v Cleveland, O. Ako kateri čujeni čitatelj tega lista zna za njegov naslov, prosim, da mi ga pošlje, za kar mu bom zelo hvaležen. Za slučaj, pa da sam čita te vrstice, želim, da se mi takoj javi, kajti poročati mu imam dosti novic tikaajočih se njegovega posestva v starem kraju, katero, ako se ne bo oglasil, bode izročeno v druge roke. August Collander, 70-9th Ave., New York.

KAKO SE UČITI ANLEŠKO. Vzemite v roke angleško knjigo ali časopis, beležnico (note book) in Angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil dr. Kern. Vsako neznan besedo poiščite v besednjaku, kako se izgovori in kaj pomeni; zapišite neznan besede v beležnico in jih večkrat ponovite. V par mesecih boste imeli lep zaklad angleških besed, katerih bi ne dali za stotine dolarjev. Jesenski in zimski večeri so kot nalašč za učenje. Vsala slovenska hiša bi morala imeti ta besednjak. Naročite ga na sledeči naslov: Dr. F. J. KERN, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Cena besednjaku je \$5 s poštno vred. Istotam lahko naročite za \$1.25 Zormanove pesmi, ki vam bodo ugajale.

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE. Velika seloga v in slatnins. Wm. Sitter Co. 5995 St. Clair Av. Cleveland, Ohio

VABILO NA VELIKO VESELICO z igro "VSE NASE" katero priredi DRUŠTVO "VENERA" ŠT. 192, S. N. P. J. v nedeljo 21. novembra, t. l. v Harmonia dvorani, Milwaukee, Wis. Uljudno vabimo vsa sosedna društva in vse pevke klube, ter vse rojake in rojakinje, da se mnogostevilno udeležijo naše zabave. Vstopnina pri vratih 40c, v predprodaji 35c. Pričetek točno ob 2 uri popoldne. Igra prične ob pol osmih zvečer. Pridite vai in se zabavajte z nami. Vabi Odbor.

Edini starokrajški SLOVENSKI ZDRAVNIK v Pensylvaniji Dr. M. Milojevič preje vojaški, zdravnik in večletni zdravnik delovne bolnišnice v Gradcu na Štajerskem. 417 — Wood Street PITTSBURGH, PA.

DR. JOE V. GRABEK ZDRAVNIK Uradne ure so: 10:00 zjutraj do 2:30 popoldne. 943 E. Ohio Street Telefon Cedar 2388 N. E. PITTSBURGH, PA.

Za božične praznike.

Božični prazniki se bližajo. V tem času hote ali ne hote bolj pogosto mislimo na svoje ljudi onkraj oceana. POTOVANJE V STARI KRAJ. Ako ste namenjeni potovati v stari kraj in obhajati praznike v krogu svojih dragih, potem je sedaj čas, da se odločite za odhod in si preskrbite parnik in drugo. Za ta slučaj vam naša tvrdka nudi točno in pošteno postrežbo. Najboljše prilichnosti na razpolago so: PARNIKI ZA TEST: 10. nov. Fannonia, — 18. nov. Belvedere, — 3. dec. Argentina in 22. dec. President Wilson. To so vsi parniki, ki gredo direktno na Trst. (Ako pa hočete iti na Genova in potem s vlakom na Trst, — kar vam rams firme neodkrito ponujajo, — vam pa tudi mi lahko postrežemo.) Pišite po volni red. PARNIKI NA HAVRE IN CHERBURG: 11. nov. Imperator, — 13. nov. La Lorraine, — 20. nov. La Touraine, — 23. nov. Aquitania, — 25. nov. Caronia, — 27. nov. La Savoie, — 1. dec. La France, — 4. dec. Rochambeau, — 9. dec. Imperator, — 9. dec. Saksonia, — 11. dec. La Lorraine, — 14. dec. Aquitania.

IZ STAREGA KRAJA je še prišlo na stotine potnikov — bratov, sester, otrok, starišev, novost, prijateljev itd., na katere je naša tvrdka napravila potrebne listine in jim poslala, ostrome preskrbitve karte. Številna zahvalna pisma pričajo, da naša tvrdka stori za potnike toliko, kolikor se sploh da storiti. — Mnogi rojaki kupijo v svojem kraju karte za svoje sorodnike, a ko isti pridejo v New York in imajo sitnosti na Ellis Islandu, pa nas prosijo za pomoč. Treba je, da na to vnaprej mislite in si tako prihranite nepotrebne sitnosti in stroške. Ako ste toraj namenjeni dobiti kako osebo iz starega kraja, potem je vam in vašemu potniku v korist, da naši tvrdki poverite tozadevne posle.

POŠILJANJE DENARJA. Če od nekaj pošiljate ameriški rojaki svojem v stari kraj denarna darila na praznike, v tem vedji meri pa bodo to storili sedaj, ko je v starem kraju potreba toliko večja. Tudi v tem slučaju vam more biti naša tvrdka na razpolago. Naše cene so vedno med najnižjimi in tudi v točnosti na sestaja naša tvrdka med najtočnejšimi. Za nadaljna pojasnila pišite na: LEO KAKRABEK, 70-9th Ave., New York City, N. Y.

Premislite dobro, komu boste izročili denar za pošiljatev v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju. V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušnim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušnim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene objube, je veliko vprašanje. Naše denarne pošiljatev se sadnji čas po novi zvezi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft. TVRDKA FRANK SAKSER, 52 Cortlandt St., New York, N. Y.

AVSTRILJSKI VOJAKI. Moški, ki so bili vojaki v avstrijski vojski na časa svetovne vojne, sedaj lahko pridejo iz Jugoslavije v Ameriko, če vam napravi tozadevne prošnje in drugo potrebne listine. MATIJA SKENDER javni notar za Ameriko in stari kraj. 5227 Butte Str., Pittsburgh, Pa. On vam jamči, da gride oseba, ki si je želeto k sebi, — ali pa vam povrne denar. — V vseh pravnih in notarskih poslih pa v zadevah, ki so v zvezi s potovanjem vaših ljudi iz starega kraja, se obrnite nanj, pa boste v vseh zadovoljni, saj, on je za vas, a vi bodite zanj.

Illustration of a man in a hat and coat, likely related to the travel or immigration services advertised.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. GLAVNI STAN: 2857-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. Ikrivševalni odbor. UPRAVNI ODSEK. Poročni odbor. BOLNIŠKI ODSEK. OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill. VERNONI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. SREČNE IN VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE. lahko napravite svojem v domovini, ako jim pošljete primerno vsoto denarja, ki naj jim bo v pomoč in podporo za prijetnejše božične praznike. Vsak rojaki je dolžan to izvršiti, ker krona se sedaj tako poceni, kot in nikoli prej. Vsakdo jih pošlje lahko točno in hitro po dnevnom kurzu, navadnim ali pa brajcovnim potok, samo obrnite se do naše bančne tvrdke; EMIL KISS BANKER 133 Second Avenue, New York

EMIL KISS BANKER 133 Second Avenue, New York. li vam daje dragevolje vsa pojasnila tudi za druga bančne posle in glede pošiljatev denarja v domovino. Če želite dobiti svetice in domovino, obrnite se na nas. Predlagamo parobrodno vozno listko vsak let in postrežba je točna, solidna in najugodnejša. Bila su kakorvoheli opravah v domovini, obrnite se vsotjo do naše tvrdke, kar smo opravila vsa posla hitro in v popolno zadovoljstvo vsakomu, ki se ohvna do nas. Vai neveti se dajejo brezplačno, hitro in v materinskem jeziku.

NAZNANILO ROJAKOM IN PRIJATELJEM. naznanjam, da sem se zopet preselil v mojo gostilno na stari prostor. Imel bom v zabavo in razvedrilo biljardno mizo in kuglisko. Imam tudi čista in snažna prenočišča. Pri meni ste vedno dobro postreženi, toraj rojaki s svoji k svojim se vam uljudno pripravajo. ANDREJ ŠPOLAR, 2230 Blue Island Avenue Chicago, Ill.

BOŽIČ je blizo. Najbolje, najceneje in najpotrebnejši dar za vaše sorodnike v domovini je denar. Malo dolarjev velika kron. Mi pošljemo vaš denar po najnižjem kurzu, ter je izplačan v starem kraju hitro in točno, na kar vam po nekaj tednih s potrdilom in lastnoročnim podpisom prejemalca dokažemo to. NEMETH STATE BANK IVAN NEMETH, predsednik. 10 East 22nd St., NEW YORK 1597 Second Ave.

Novice iz Jugoslavije.

Naš novi delegat pri plebiscitni komisiji v Celovcu je — Slovenec. Tako z zadovoljstvom konstatirajo naši listi sedaj, po toči. Sedaj naj Slovenec dr. Ivo Šubelj popravi, kar so zagrešili nešteti grešniki, ki jih je poslala naša ljubljanska vlada na Koroško na zelo važna mesta, čeprav se je o pozarjalo na sedanjega delegata od mnogih strani kot na najprikladnejšo osebo za to mesto že takrat, ko je bil čas za to. Seveda, mož ni bil dovolj izrazit strankar, on ni bil član družbe niti v "Narodni kavarni" niti v "Unionu," torej popolnoma nesposoben in nezmožen človek. Sedaj seveda je mož sposoben in zmogen.

O krivih nesreče na Koroškem je napisal "Narodu" dr. Dinko Pue' jako odkritosrčen članek, za katerega mu more biti naša javnost naravnost hvaležna. Ne Belgrad, ampak Ljubljana je kriva, ki je imela v upravi na Koroškem cele dve leti popolnoma proste roke, da lahko dela po svoji volji kar hoče, tako pravi dr. Pue' popolnoma pravilno. Mi se pa sedaj vprašamo: Kdo je pa vladal v Ljubljani zadnji dve leti? Vladala sta dr. Žerjav in dr. Breje; prvi je zastopnik tkzv. liberalnih mladincov, drugi je pa klerikalec. Če torej pravi dr. Pue', ki ne pripada ne enim, ne drugim: Ljubljana je kriva, potem vemo tudi, na koga in kam to meri, čeprav to ni izrečno naglašeno. Dr. Pue' je vseh jako poroden.

Obnovitev pogodbe s Auerspergom? Čitatelji se bodo še spominjali, kako je klerikalna stranka prodala po posebni pogodbi v Auerspergovih gozdih za 15 let v Kočevju ogromno množino lesa trem gospodarskim organizacijam, katerih ena obstoji le iz par milijonarjev, ki bi imeli največji delež na dobičku. Vlada je pogodbo razveljavila, sedaj se pa govori, da so jo obnovili. Kako je torej? Takerat ste tašili, dokler se je stvar dokazala. Kaj pa sedaj?

Koruzna za Črno Goro. Minister za prehrano je nabavil 500 vago-

nov koruze, ki se uporabi za prebivalstvo v Črni gori. **Nevaren ropar prijet.** Naše politične oblasti so aretirale v Slovonskem Brodu Deda Hustaniša, ki je ropal železniške vagona v Brodu in na vseh večjih postajah med Beogradom in Zagrebom.

Neprijetno šetalce sreča Ljubljanečan, ako gre v temi po ljubljanskih ulicah. Namreč ljubljanske ulice, posebno v bližini Ljubljaničnice, žive v temi, imajo svoje nočne pasante. Teda tisti, ki to bere, naj ne misli, da so to mogoče kakšni tatovi, razbojniki ali roparji, ne to so prijazne temno-sive barve in gladke kožice—podgane iz ljubljanskih kanalov. Ljubljana v vsem napreduje in bo Slovenec, posebno Primorcem, kmalu nadomestila Trst. Ljubljana postaja — beraška, ne velikomestna.

Borba za begunce. Z okupirane teritorije se je preselilo posebno v večja mesta v Sloveniji znatno število Primorcev, katerim je dal novi volilni zakon tudi volilno pravico. "Kritiki imajo nazore", pravi Zupančič, Primorci pa glasove. Glasovi so pa danes mnogo važnejši kakor nazori. Vrednost glasov raste od dne do dne. Zato so gospodje narodni poslanci in tisti, ki bi bili radi postali, sedaj jako zainteresirani za Primorce, ali bolje rečeno za njihove glasove. Seveda bo to trajalo samo do 28. novembra. Pótem bo pa izgnilo interesiranje za glasove in za Primorce in za nazore.

Za monarhijo se zavzema v najnovejšem času tudi zagrebško glavno glasilo Hrvatske Zajednice "Hrvat", i pravi, "da monarhija ni tako veliko zlo, kakor se navadno misli. Mnogo nevarnejša bi bila republika s predsednikom Prišičevićem na čelu." — Hrvatski Zajedničarji niso bili vedno tega mnenja, vsaj vsi ne. Ako se danes zavzemajo isti gospodje za ustavno monarhijo, ki še pred nedavnim časom niso posebno prikrivali svojih simpatij do republikanske državne forme, morajo imeti za to gotovo svoj poseben vzrok. In imajo ga: Izid volitev na Dunaju.

Obtočbe proti slovenski upravi v coni A na Koroškem. "Slov. Narod" poroča: Belgrad, 20. oktobra. Naš bivši delegat v plebiscitni komisiji Jovanović je došel sem ter poročal o svojem delovanju v komisiji, kakor tudi o vzrokih svojega odstopa. Poroča je vladni zlasti o zlorabi nekaterih slovenskih oblasti na Koroškem pred plebiscitom in v času, predno je zapustil svoje mesto. Znano je, da je Koroška, kar se tiče živil, pasivna pokrajina. Na zahtevo pokrajinske vlade v Ljubljani je vlada vlad tega dovolila, da se cona A prehranjuje preko odedka za prehrano v Ljubljani. Bivši delegat Jovanović pa ugotavlja, da se je to zgodilo s posredovanjem Gospodarske zadruge v Velikoveu in preko prehranjevalne komisije v Borovljah. Konstatira pa, da se je uvedel z vednostjo in po naročilu prehranjevalnega odedka v Ljubljani najhujši protekcionizem in da se je s pomočjo nekaterih nastavljenecv v plebiscitni komisiji naše ljudstvo v coni A na naravnost nečuyen način oropalo njemu namenjene hrane, da se je mogla izvoziti v cono B. Na ta način je bilo naše siromašno ljudstvo v coni A, prikrajšano za živila, da so se mogli Nemci v coni B z našimi živilni prehranjevalci. Zahteval je, da se zadeva preišče. Na temelju tega poročila našega bivšega delegata se je večeraj vršila v Belgradu ministrska enketa, ki je končno sklenila, da se pošlje v Ljubljano posebno komisija, ki naj dožene, kako je bilo kaj takega mogoče, in izsledi krivce. — Slično vest ima tudi ljubljanski list "Jutro". K vsemu temu pa dodaja "Večerni list," da se mu zdi vse to "Intriga od strani tistih, ki si imajo glede koroškega plebiscita marsikaj očitati, kakor n. pr. gospod Jovan Jovanović". Govori na to o "korumpirancem ozračju" in pravi: "Če pa bi bila res preiskava naj se le natančno preišče." — Mi bomo o stvari takrat govorili, ko se bo zadeva malec razčistila in bo preiskava končana, če nas ne bodo klerikaleci in liberalci prisilili, da govorimo prej.

JAVNA ZAHVALA.
Slavonic Immigrant Bank,
New York, N. Y.
Dolžnost mi nalaga, da se Vam tem potom zahvalim na Vašem točnem in hitrem izvrševanju v pošiljanju denarja v staro domovino. Prejel sem prejemna potrdila od brata Nikole Stanekoviča in sina Milana i Petra. Vsi trije so prejeli poslani jim denar tako, da sem popolnoma zadovoljen z Vašo poslužno. Klifem: Živila Slavenska Naseljeniška Banka i njeni upravniki.
L. Staneković,
615 Elgin Place, Denver, Colo.
(Advert.)

BALTIŠKA PAROBROD-NA DRUŽBA.
(BALTIC STEAMSHIP).
AMERIŠKA KORPORACIJA.
Hitra vožnja v prvem in tretjem razredu naravnost do
HAVRE.
Direktni železniški vlaki v Paris in vsa večja mesta v Jugoslaviji.
PARNIK S. S. ROCHELLE
(prej last Hamburg Ameriške črte "Hamburg") odpluje
20. NOVEMBRA
Oglasite se v našem uradu na
24 Whitehall St., NEW YORK, N. Y.

NAZANILLO BOLNIKOM
Ze pred 30 leti neki chicagiski zdravnik pričel zdraviti svoje bolnike s NUGA-TONE zdravilom. To zdravilo je sestavljeno iz osmih zdravilnih snovi, ki se navadno vedno priporočajo po boljših zdravnikih vse povsod po svetu. Teh osem zdravil deluje in očaja vse telesne organe. Nuga-Tone je eno med najboljšimi zdravili za želodčne nerednosti, črvesna in jeterna nereda, zapeko, slabo prebavo, bel jezik, smrdljiv duh, pekočine pri srcu, kisli želodec bluvanje, grubo apetita, nervoznosti, proti izgubi veselja in energije, oslabelost in utrujenosti, slabo kri, bledavost in snake bolezn. Izredite ta oglaš, nesite ga v lekarno kjerkoli in naročite si steklenico Nuga-Tone še danes vrnite to zdravilo nekaj dni in če na bodete popolnoma zadovoljni vrnite lekarnarju ostanek in zahtevajte denar nazaj.
Druggist: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 537 So. Dearborn St., Chicago. Absolutely guaranteed. Retail price \$1.00. (Adv.)

Čudovita prodaja oblek po \$3.95

Kupite našo volneno obleko ali suknjo po navadni redni ceni \$39.85, in mi vam bomo dodali še eno volneno obleko ali suknjo enake vrste za samo \$3.95.

MOŽE FINE, ČISTO VOLNE NE OBLEKE ALI SUKNJE, NAREJENE PO MERI ZA SAMO

3.95

Lahko tudi kupite eno naših oblek, vredno \$46.85 ali suknjo, in dodamo poleg še eno enako obleko ali suknjo, ako doplačate še \$6.95.

Ta ponudba je poštena v vseh ozirih. In se tudi izvrši enako kot se ponuja.

Dve obleki, dve suknji ali eno obleko in eno suknjo damo za malo večjo vsoto, kot za samo eno obleko ali suknjo.

Kupite si obleko zase in pripeljite seboj tudi vaše prijatelje, da si lahko kupijo vsak eno.

ODPRTO OB SOBOTAH DO 10. ZVEČER.

Scotch Woolen Mills,

17 So. Clark St., Chicago, Ill.
Južno od Morrison Hotela.

(Copyright by Scotch Woolen Mills, Chicago, Ill.)

Josip Kostanjevec: NA SOLNČNIH TLEH. POVEST.

(Nadaljevanje).

Andreju pa so se svetile oči in čelo in ponosno je rli za očetom. Razume se, da ga Italijani niso gledali prekeč prijazno. Zakleli so se tačas gotovo, da mu bodo dali čutili o priliki svojo premoč. Toda dokler sem jaz tukaj, se mu ne zgodi ničesar hudega. V prodajalni je vedno ogromnega dela. Trgovina procvita, Burlatti žanje od vseh strani. Priznati se mu mora, da je delaven in previden človek in da razume svoj posel. Ne ukani ga lahke noben. Prvi pride zjutraj v trgovino in zadnji odhaja iz nje. Njegovo oko je povsodi, v prodajalni, v kontoarju, v skladiščih, na ladajah in na železnici. Mož je v tem oziru vreden občudovanja in posnemanja. Jaz sem mu v tem oziru pravičen. Škoda, da ni Slovenec, da je marveč prav brezobzirni in strasten laški zagrzeneec. V zadnjem času se sicer vidi, kakor bi to sovražstvo nekoliko pojemale, toda jak za svojo osebo ne morem prav verjeti, da bi bilo to preobračanje odkritosrečno. Nekaj je moralo priti vmes, kar ga nagiba k taki hinavščini. Teško, da se motim.

Kolkor nas je zoposenih v prodajalni, imamo skupen obed kar v hiši; točno pol ene v posebni sobi Burlattijevega stanovanja v drugem nadstropju, da se ne trati čas in da se ob potrebi vedno menjamo. Sicer pa mora vsakdo stanovati zunaj in si sam skrbeti za zajtrk in večerjo. Jaz stanujem pri neki vdovi po vpkojenem morskem kapitanu. Sama je s priletno hčerko in valed tega je stanovanje mirno in tiho, popolnoma po mojem okusu. Vsaj pomoič se človek čuje. Moja soba je sicer majhna, z enim oknom na ulico, a čedna in prijazna postrežba dobra.

Ob prostih urah mi ni nikoli dolgočasno. Vedno vem, kaj mi je početi. Poznam Trst že precej dobro in vobče moram reči, da mi ugaja. Čestokrat zahajam v slovensko družbo, shajajočo se vedno v eni in isti kavarni. Tam se vrše vsa važna posvetovanja in narodna opravila že naprej, tam zori marsikatera lepa misel in obrodí sad, med gostimi oblaki dima in med ropotanjem biljardnih krogel, in tako že poznam po licu in po srcu naše stebre ob obali Adrije, močne in nevpogljive značaje. Brez strahu se že razlega naša beseda po teh prostorih, z začudenjem in plašno jo poslušajo naši nasprotniki. Ne verujejo lastnim ušesom, da se drzne rob otesati svojih spon. In tresenje se in na skrivnem škrtajo napol onemogli z zobmi. Radi bi se že popolnoma obzidali, da ne bi mogla v mesto okolica, ki bo nekdanj njih pogin in polom. Nikdar se ne bodo obzidali, prost bo odhod od vseh strani in velike

reke bodo valovale v središče in se ne bodo dale zajeziti. Zastonj ves trud. Nič ne pomaga, da so nam zabranili ustanovitev delavskega in telovadskega društva. Delavec je poklican, da reši Trst in to slovanski delavec. Preden se nasprotniki zavedo, si izvojuje pravice in upadejo v onemoglosti njih roke, padejo meje in mejniki, v enem samem velikem utripu se najdejo srea.

Divna je tržaška okolica. Ogledal sem si že vso od daleč in od blizu. Vsako nedeljo in vsak praznik popoldne napravim z nekaterimi tovariši izlet, zdaj v Rojan in Barkovlje, zdaj v Škedenj ali na Prosek in Nabrežino, v Riemanje in Bazovico. Skoro vse že poznam in mene poznajo vsi. In dobre volje smo, kakor zapove Bog, ki ne mara žalostnih obrazov. Pa tudi s parnikom sem že obiskal nekoliko obrežnih mest: Koper, Izolo in Piran. Kako mrtvo je tam življenje, v onih ozkih starinskih ulicah, v soperic in zagatnosti. Vse otopelo, mumiije iz starodavnih časov. Novegadgetoka manjka, življenja, naše mlade krvi, in vse bi vstalo in bleščalo v svetlobi in meči. Ko sem se vozil iz Pirana proti Trstu, me je od daleč v zadnjih solčnih žarkih pozdravljaj Sv. Hijeronim z Nanosa. In spomnil sem se svojih sanj, ki sem jih imel prvo noč ob svojem prihodu v Trst. Pred mano nspregledna svetla ravan, posejana z bogatimi mesti in vasmí, pokanje možnarjev, godba, zastave in gostije, nikjer meje, nikjer konea!

Dan se že nagiba, čas je, da končam. Toda ne, samo še trenotek. Spomnil sem se pravkar, da bi ne bilo to moje pismo popolno, ako bi Ti ne povedal še nečesar, kar pa je popolnoma privatnega značaja, popolnoma moja zadeva in velika neumnost. Glej, gospod Burlatti ima odraslo hčer, Elzo. Lepa je in kolkor jo dozdaj poznam, tudi dobro in skromno dekle. Dostikrat pomaga v kontoarju in tako se dogaja, da se večkrat srečava. Tudi izpregovoriva véasi mimogrede kakto besedo. Ali se že smeješ? Porednež! Da Te mine vsaka hudomušnost, Ti takoj povem, da je že zaročena in sicer z nekim bogatim meščanom. Kakor pravijo, je že vse v redu in bo že takoj po novem letu poroka. Želim ji vse najboljše, kakor se pač spodobi. In glej, to dekle se mi smili, zdi se mi, da bi bila vredna vse sreče, a da ne bo srečna, kakor zasluži. Ne sklepaj iz teh besed napačni sklepev, kakaj jaz sem pameten človek in bi videl prepad med njo in med menoj tudi, ako bi ona ne bila Italijanka. Tako sta pa dva prepada in ob globoka in nepremostljiva.

Upam, da mi v kratkem tudi Ti kaj sporočiš o sebi. Bodi odkritosrčen, kakor si bil dozdaj že vedno in kakor sem jaz proti Tebi. V takinem lepem pričakovanju se poslavljam od Tebe ter te najiskrenejše pozdravljam. Tvoj
Mirko Podlipnik.
V Trstu, dne 2. novembra 1870.
(Dalje prihodnjšč.)

TEKOM TREH TEDNOV

se izplačujejo denarne pošiljave v staro domovino poslani po **SLAVONIC IMMIGRANT BANK,** ki je pod neposredno kontrolo bančnega ministarstva države New-York.

Kdor z našim posredovanjem pošlje denar svojem v staro domovino ga izplačamo naslovniku v teku treh tednov in pošljemo po prejemniku denarja lastnoročno podpisano prejemno potrdilo v teku šestih tednov. Po nam poslani denar se izplačuje v nakaznem znesku brez kakšnega odbitka za kakršnekoli stroške. Obstoje sicer Banke ki računajo stroške za pošiljanje pošiljalcu in prejemniku, a mi ne računamo nobenih stroškov za to. Cene, ki Vam jih nudimo v jugoslovanskih kronah ali dinarjih izplačujemo v celoti in ne računamo za to nobenih stroškov. Cene denarju oglašujemo v listih, kar Vam je dokaz, da so iste najcenejše in da ne računamo enemu več drugemu manje. Druge banke pravijo, da tudi one pošiljajo denar po najnižjih cenah, pa tega ne oglašujejo v časnikih, kakor mi, ker bi se na ta način vidilo, da so njih cene višje od naših.

Kadar ste poslali denar v stari kraj, tedaj vzemite list v roke in poglejte naše cene od tistega dneva, katerega smo mi od Vas denar prejeli in boste videli, da smo Vam računali po tržnih cenah dotičnega dneva. Če pa pošljete denar po drugih bankah, Vam oni računajo po njih volji, ker njihovih cen ne znate in vrh tega še odbijejo precejšen znesek za stroške od svota, ki jo ima naslovnik prejeti.

Ako vzamete to v obzir, boste videli kdo deluje najcenejše in najpoštenejše. Naša Banka je DRŽAVNA BANKA s vplačanim kapitalom od 100.000.00 dolarjev in vplačanim rezervnim fondom od 30.000.00 dol. in ta cel kapital in rezervni fond je poročitvo za gotovo in točno izplačilo poslanega denarja v starem kraju v teku treh tednov. Vsa izplačevanja denarja v Jugoslaviji nadozruje osebno naš tam nahajajoči se glavni blagajnik g. Pavlovič.

Razun najhitrejšega in najtočnejšega pošiljanja denarja prodajamo **PREVOZNE LISTKE ZA VSE PARNIKE**

preko Atlantiskega oceana, Sredozemskega in Jadranskega morja. Nepogredni smo zastopniki vseh parniških društev in pri nas lahko dobite najboljši prostor na parniku, ako nam to za časa naznanite.

Blizo naše banke nahaja se 10 hotelov, ki prejemajo izključno le naše ljudi na hrano in prenočišče, v katerih je za celo poslužno določena zmerna cena, preko katere ne sme noben hotelir računati, ako želi naše potnike prejemati. V tih hotelih ste kakor doma, tu najdete svoje rojake, ki potujejo v stari kraj, hotelir Vas popelje na konzulat, pomaga Vam vse potrebno pri potovanju, tako da se Vam bi treba za drugo brigati in vas končno povede na parnik z Vašo prijako.

Dobivamo potnike iz starega kraja v Amerike in vam dajemo vsa navodila za to brezplačno. Pripravljamo potnikom pase (potna dovoljenja) za stari kraj in pomagamo dobiti vse druge k temu potrebne spise.

Mi nismo navadna parniška poslovalnica temveč **DRŽAVNA BANKA** in zato nimamo prenočišč, ne kuhinj in ne hotelov, ker se prave banke na bavijo s hotelirskim poslovanjem. Pobrigali smo se pa zato, da naših potnikov ne bodo nepoštteni hotelirji skubili in strigili, temveč da bodo prišli v dostojno hišo, kar nam jamči naš imenik s 10 hoteli.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK
436 West 23rd Street, New York, N. Y.